

Nieuwsbrief

voor leden

Februari 2024

Samenstelling:
Vincent van Dalen

Inhoud

<i>Voorjaar</i>	<i>3</i>
<i>Oproepen</i>	<i>5</i>
<i>Uitnodigingen</i>	<i>6</i>
<i>Er gaan balletjes rollen... ..</i>	<i>7</i>
<i>#ikhouhetkort</i>	<i>10</i>
<i>Bio-fieldlab</i>	<i>11</i>
<i>Fotoreportage Biofach Neurenberg</i>	<i>13</i>
<i>Landbouwdag Alkmaar</i>	<i>14</i>
<i>Gevolgen afbouw derogatie</i>	<i>16</i>
<i>PPLG Memo (bijlage)</i>	<i>17</i>

Voorjaar

Half februari is het en voorheen rekende ik nog op een paar weken vorst om even lekker een tocht door de poldersloten en -vaarten te schaatsen. Nu is het 10 tot 12 graden en geeft de regenmeter 30 mm aan. Als ik morgen mijn blik over het land laat gaan, vrees ik weer de nodige plassen te zien staan. Afgelopen winter is de bodem door de overvloedige regenval al dichtgeslagen en deze hoeveelheden regen kan het niet vlot genoeg verwerken. Toch valt het me iedere keer weer mee, hoe snel het weer weg is als het de gelegenheid maar krijgt. Ondertussen melden zich in dit vroege voorjaar de eerste weidevogels. De eerste 600 grutto's zijn al waargenomen bij Ouderkerk. Er is in ieder geval geen gebrek aan plas-dras op dit moment.

Bio-NH lijkt op dit moment wel in een achtbaan te zitten. Als we met z'n allen willen kunnen we de komende jaren de bio-sector in Noord-Holland verder goed op de kaart zetten.

Met het project *#ikhouhetkort* beginnen zich allerlei nieuwe of hernieuwde afzetlijntjes te ontwikkelen. Naar Ekoplaza Alkmaar of naar de nieuwe onbemande winkel Oogst in Haarlem. Hier liggen nog allerlei kansen die we kunnen oppakken, waarover hieronder meer.

In samenwerking met de provincie Noord-Holland, het Louis Bolk Instituut en andere ketenpartijen kan Bio-NH een *bio-fieldlab* ontwerpen. We willen dit laten aansluiten bij het andere project door zowel onderzoek en demo's te organiseren op het boeren- en tuinbouwbedrijf als ketenprojecten van de grond te tillen. Als het ontwerp wordt beloond kunnen we daar de komende 5 jaar mee verder. Ook hierover hieronder meer.

"Bio-NH lijkt op dit moment wel in een achtbaan te zitten. Als we met z'n allen willen kunnen we de komende jaren de bio-sector in Noord-Holland verder goed op de kaart zetten. (...) Op de aanstaande ALV horen we graag van jullie hoe het gaat en of het anders moet."

Bio-NH zit ook nog steeds aan de tafel van het PPLG (Provinciaal Plan Landelijke Gebied). Ik heb mij verbaasd over het verschijnsel dat de LTO de ene week daarin meepraat, om de week erna tijdens de actie bij het provinciehuis ermee te willen stoppen. Alsof er geen problemen voor de landbouw moeten worden opgelost. Het opschorten van de gebiedsprocessen brengt een oplossing voor enerzijds de landbouw

en anderzijds de natuur niet dichterbij. En mee eens: daar is geld voor nodig, waarbij de rekening niet eenzijdig bij de boeren kan worden gelegd. Maar een constructieve houding op zoek naar maatwerk biedt meer perspectief. Daar hoort ook bij dat je onderkent dat er verschillende belangen zijn om rekening mee te houden.

Bio-NH maakt steeds meer deel uit van het landelijke bio-netwerk. Vorig jaar op de ALV hebben we gezegd dat we met een voorstel zouden komen om ons aan te sluiten bij Biohuis. Door alle drukte rond de projecten zijn we daar als bestuur niet aan toe gekomen. Het lijkt ons niet goed om hierover snel een besluit te nemen. We nemen daar nog een jaar extra de tijd voor. Veel van onze leden zijn waarschijnlijk al via een sectororganisatie aangesloten bij Biohuis. Woensdag 28 februari is de algemene ledenvergadering (ALV) van Biohuis in Kootwijkerbroek. Aansluitend is de eerste ALV van Bio-plant. De discussie gaat over afzet van bio en over aansluiting bij de brancheorganisatie Akkerbouw. Maar uiteraard hoop ik jullie allen vooral te ontmoeten op de ALV van Bio-NH op 27 maart in Middenbeemster. Graag horen we van jullie hoe het gaat en of het anders moet.

Namens het bestuur,
Jan Knook (voorzitter)

Oproepen

In deze rubriek staan oproepen van- en voor leden centraal. Zowel vanuit het bestuur als vanuit jullie komen de meest recente en relevante oproepen hier aan bod.

- **Save the date:** woensdag **27 maart 20:00 uur** (inloop vanaf 19:30 uur) **ALV** in **Cultureel Centrum Onder de Linden, Middenweg 150 te Middenbeemster**
- Zou je je willen **inzetten** voor de **vereniging**? Het **bestuur** is op zoek naar **ondersteuning!**
- Heb je **input** voor de **samenwerking** met **HHNK** (zie pagina 6)? Neem contact op met René van der Aarde (+31 6 24 80 15 59)
- Organiseer je een **evenement** of **open dag**? Meld het bij Vincent van Dalen (+31 6 24 35 30 42), zodat Bio-NH mee kan doen en helpen met de publiciteit.
- Handig **foto's delen** of **communiceren met collega's** via de **Bio-NH Netwerk-appgroep**? Meld je aan bij Vincent van Dalen (+31 6 24 35 30 42)
- Het horecaproject Biodiversiteit Op Je Bord zoekt **leveranciers voor Bio-producten** uit de regio! Neem contact op met René van der Aarde (+31 6 24 80 15 59)
- Heb je **ideeën** of wil je **helpen** bij de uitvoering van de **nieuwe project #ikhoudhetkort** of het **Fieldlab**? Meld je bij Jan Knook (+31 6 53 35 37 65)
- Heb je **Bio-NH flyers** of **vlaggen nodig** voor een **evenement**? Meld je bij Jan Knook (+31 6 53 35 37 65)

Uitnodigingen

Als Bio-NH-lid ben je van harte uitgenodigd op de volgende evenementen:

- Voor **BioPlant-leden**: **ALV BioPlant** op **woensdag 28 februari** in de **Essenburcht**, Schoonbeekhof 1, **Kootwijkerbroek** (zie uitnodiging per mail verstuurd)
- **Bioborrel** op **dinsdag 5 maart 17:00 uur** in **Pakhuis de Zwijger**, Piet Heinkade 179, **Amsterdam** (zie: www.debioborrel.nl/)
- **Caring Farmers Dag** op **13 maart 09:30 uur** op **De Eemlandhoeve**, Bisschopsweg 7, **Bunschoten-Spakenburg** (zie: www.caringfarmers.nl/caring-farmers-dag-2024/)
- **ALV** op **woensdag 27 maart 20:00 uur** (inloop vanaf 19:30 uur) in **Cultureel Centrum Onder de Linden**, Middenweg 150 te **Middenbeemster**

Er gaan balletjes rollen...

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)

Vlak voor afgelopen kerst hadden we mevrouw **Annette Beems-Kuin** van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (**HHNK**) op bezoek in de Middenbeemster. Alle door haar **opgestuurde documenten** en de **presentatie** kunnen jullie op de **ledenpagina van de website** vinden. Inmiddels is er goed **vervolgcontact** met medewerkers van het HHNK. Ze willen meer ruimte en ondersteuning voor de biologische sector bieden en vragen ons hoe en wat we nodig hebben. **Alle tips of ideeën zijn hiervoor welkom.**

Nieuwjaarsbijeenkomst met Caring Farmers

Bij de Nieuwjaarsbijeenkomst was Hanneke van Ormondt te gast. Zij is coördinator bij Caring Farmers, een stichting die landelijk optrekt met verschillende partners om de landbouw te verduurzamen. Net als Biohuis is deze organisatie ondertekenaar van het in juli 2022 ingediende Groenboerenplan. Samen met vragen van de aanwezigen zijn zowel de verschillen als overeenkomsten tussen Bio-NH en Caring Farmers besproken.

Wat betreft professionalisering van de organisatie kan Bio-NH het een en ander opsteken. Zo is er vervolcontact geweest om tips te verzamelen om de communicatie van Bio-NH naar binnen (lees: de eigen leden) en buiten (lees: consumenten en partners) te verbeteren.

Snertevent bij Boer Ted

Ook kijken we terug op een zeer geslaagd Snertevent bij Boer Ted. Met veel dank en complimenten aan de Familie Vaalburg. In de voortuin van Alkmaar wapperde de Bio-NH-vlag met succes. TV-chef Herman den Blijker was onder de indruk van de **vegetarische bio-snert van Karlijn Kraan** en de **groenten uit de kas van Martin Carnas**. Ook met de overburen was het prettig kennismaken. Hortus Alkmaar is zeer geïnteresseerd om zich **aan te sluiten bij de vereniging!**

#ikhouhetkort

Update *#ikhouhetkort*. Voor een sterkere bio-keten in Noord-Holland.

Vandaag viel het **herschreven projectvoorstel #ikhouhetkort** in mijn mailbox. Want er moest voor de provincie een nieuwe, aangepaste aanvraag worden geschreven nu het bio-akkerbouwbedrijf van Jeroen en Regina Nieuwhof de nieuwe medeaanvrager is. Het herschrijven kost opnieuw tijd, maar we hebben goede hoop dat het met de nodige aanpassingen weer goedgekeurd wordt en we definitief van start kunnen gaan.

Het project nog even in een **notendop**:

- Werkplan 1: het verbeteren van de lokale afzet door versterken van de logistieke lijnen.
- Werkplan 2: promotie richting consumenten van het lokale product, te beginnen bij Ekoplaza Alkmaar met 4 winkels, maar met het plan om dit verder uit te breiden naar andere verkooppunten.
- Werkplan 3: De positieve impact van de biologische bedrijven op de directe omgeving, natuur en milieu te laten zien en omschakelaars te ondersteunen om de stap naar bio te zetten.

In afwachting van de definitieve goedkeuring hebben we niet stil gezeten. Het aantal lokale bio-producten van meerdere bedrijven liggen inmiddels al bij de Ekoplaza in Alkmaar, Heerhugowaard, Schoorl en Heiloo. En behalve een leuke boerenprijs levert het ook **dankbare telefoontjes** op omdat klanten je producten lekker vinden.

Daarnaast hebben we Eric Bekkering aangetrokken om het **project te coördineren**. Uiteraard op voorwaarde dat het project goedgekeurd wordt.

En geleidelijk wordt het netwerk van winkels groter. In Haarlem is een "Oogst" winkel geopend, onbemend, en waar het doel is om zoveel mogelijk **lokale bio-producten** in het schap te leggen. Zie: www.oogst.shop.

Heb je een mooi product en zoek je extra lokale afzet? Neem contact met ons op! Wil je aanhaken met je boerderijwinkel of een ander afzetkanaal? Idem dito.

Bio-*fieldlab*

In samenwerking met de provincie Noord-Holland heeft Bio-NH het initiatief genomen om een **aanvraag in te dienen voor een bio-*fieldlab* in Noord-Holland**. Het is een soort **tweetrapsraket**: eerst hebben we een aanvraag ingediend om het *fieldlab* daadwerkelijk te kunnen ontwerpen, vervolgens ontwerpen we het en voeren we het uit. Het is een Europese subsidiepot voor een gebiedsgerichte aanpak van onderzoek en promotie, in dit geval dus voor de biologische landbouw. De eerste fase is toegekend dus we staan nu in de startblokken om het *fieldlab* verder te ontwerpen. Ook hier volgen we weer twee sporen: een spoor van veldonderzoek, innovaties, demo's gericht op de boerenpraktijk en een tweede spoor van promotie in introducties in de keten, afzetgericht dus. Dit project loopt over meerdere jaren tot en met 2027. Dat is een lange periode waarin we verschil kunnen maken.

Behalve Bio-NH en de provincie bestaat het project uit de **volgende partners**:

- Ekoplaza Alkmaar BV
- Louis Bolk Instituut
- Coöperatieve Vereniging Bionext U.A.
- Hogeschool Inholland
- Aardappelen WestFriesland
- de Lepelaar
- Maatschap A.L. Noordermeer en J.A.L. Noordermeer

Vorige week zijn we met z'n allen in de **bus gestapt naar de Biofach in het Duitse Neurenberg** om werkend inspiratie op te doen, elkaar te leren kennen en om de eerste stappen in het ontwerp te zetten. Boeiend was het bijvoorbeeld om te horen hoe in Baden-Württemberg gewerkt wordt met Bio-regions waar met allerlei projecten de afzet van bio-producten worden gestimuleerd, bijvoorbeeld gericht op de horeca en de catering. Ook nodig, want Duitsland wil doorgroeien naar 30% biologisch!

De eerste stap die we in Noord-Holland willen zetten in het ontwerp van het Bio-*fieldlab* is om **met alle leden de vragen boven water te krijgen die we kunnen aanpakken**.

Problemen in de teelt, bemesting, kruidenrijk grasland, plaag- en onkruidbeheersing, demo's van robotica, veenweideproblematiek, afzet, et cetera. Dit willen we doen met een **5-tal "keukentafelgesprekken"** verdeeld over de Wieringermeer en omstreken, West-Friesland, Veenweidegebied, Noord-Holland onder het Noordzeekanaal en een gericht op de bollen- en bloementeelt. Data hiervoor zijn 6, 7, 12, 14 en 28 maart. De exacte indeling en uitnodiging volgen spoedig.

Daarnaast worden bijeenkomsten georganiseerd voor de ketenpartijen.

Heb je **ideeën en suggesties over het bio-fieldlab**? Pak de telefoon of de mail en laat het horen. Wil je er meer over horen: **kom naar de keukentafelgesprekken of neem contact met mij op.**

Jan Knook

06-53353765 of janknook@planet.nl

Fotoreportage Biofach Neurenberg

Landbouwdag Alkmaar

Ons bestuurslid Piet Kaatee is recent toegetreden tot het bestuur van de jaarlijkse Alkmaarse landbouwdag. Dit is sinds jaar en dag een evenement dat zich toespitst op de veehouderij. Te weten:

- Een vleesvee keuring bestaande uit voornamelijk de meest luxueuze dikbilkoeien en jongvee
- Een paardenkeuring met voorbrengen, toilet e.d
- Een schapen en geitenkeuring .
- En het showen van kleinvee (konijnen , kippen e.d)
- Ook was er de laatste jaren de mogelijkheid om wat melkvee en kalveren aan het publiek te laten zien .
- En tot slot de opgepoetste oldtimer tractoren .

De laatste jaren is de deelname van diverse bedrijven teruggelopen. Oorzaken hiervan zijn onder andere vergrijzing van de deelnemende bedrijven en hobbyisten. En natuurlijk de corona-jaren en het blauwtongvirus, die de rundvee- en schapenkeuring onmogelijk maakten.

De Gemeente Alkmaar heeft laten weten dat ze de landbouwdag als een belangrijk evenement zien. Vooral om de stad te promoten, dit in samenhang met de traditionele "lappendag". Alkmaar wil de landbouwdag dus graag behouden om meerdere redenen:

- Het educatieve karakter is belangrijk.
- Verbinding tussen producent versus consument .
- Ook het laten zien van dieren met de uitleg er bij draagt bij aan meer begrip.
- En Alkmaar wil uitdragen dat zij van oudsher het middelpunt van de agrarische sector zijn. Dit willen ze graag continueren – denk ook aan de wekelijkse, toeristische kaasmarkt.

Nu naar de toekomst:

Om de **landbouwdag in stand te houden** zijn er **initiatieven nodig**. Ted en Nicoline Vaalburg hebben daar afgelopen najaar invulling aan gegeven middels het tentoonstellen van een imposante oogstmachine. Gezien de maatschappelijke ontwikkeling van de agrarische sector en zijn consumenten ligt hier een kans voor Bio-NH om zich te profileren. Alkmaar wil de landbouwdag faciliteren, zowel fysiek – marktkraamtafels – als ook financieel.

De **input moet dus bij ons vandaan komen**. Wellicht wat betreft de dierlijke sector naast de dikbilkeuringen (afhankelijk van voldoende deelname) meer het melkvee, kalveren, schapen in de spotlights zetten, zonder dat daar een keuring aan verbonden hoeft te zijn. Wat betreft de plantaardige sector is alle inbreng van akkerbouwers, fruittelers en groentekwekers welkom.

29 februari maakt de gemeente in een vergadering van het bestuur van de landbouwdag kenbaar hoe ze aan een vernieuwde landbouwdag invulling willen geven.

Voor ons als Bio-NH een kans om aan te haken, participeren in een nieuw concept (ook na 29 feb nog mogelijk).

Gevolgen afbouw derogatie

Piet Kaatee heeft verder de volgende vraag aan zijn collega's in de veehouderij:

Wij mogen sinds 2023 geen mest meer uitrijden op land van Natuurmonumenten. Gevolg is dat de kwantiteit als ook de kwaliteit sterk onder druk komt te staan. Hierdoor hebben we het afgelopen jaar 1600 m³ mest moeten afzetten. In de mest die afgezet is zat 2,5 % stikstof. Deze mest is afgezet van maart tot en met juli, dus heel representatief. Het kromme is dat we op het eigen land rekening moeten houden met een forfaitair gehalte van 4,4% stikstof, dit is wat afhankelijk van o.a. productieniveau en het ureumgehalte in de melk. Toegestaan = 170 kg N / ha : 4,4 % N per m³ = 38,63 m³ drijfmest per hectare. Dit is waar LNV mee rekent. Praktisch gezien wordt dan het rekensommetje:

- De zojuist berekende 38,63 m³ nu x 2,5 % N (welk % gelijk is aan de afgevoerde mest) brengt als uitkomst 96,5 kg N /ha
- 170 kg N/ha – 96,5 kg N / ha = 73,5 kg N / ha tekort .

Dit loopt de spuigaten uit en is oneerlijk / onredelijk. Mijn vraag is dan ook of er meer Bio-veehouders met deze onrechtvaardigheid te maken hebben. Zo ja, dan is het m.i. zinvol om dit te bundelen en bij de beleidsmakers naar voren te brengen .

NB: waar onze gangbare collega's bij kunnen sturen met kunstmest zijn wij voor 100% afhankelijk van onze dierlijke mest.

PPLG Memo (bijlage)

Op verzoek van het bestuur van de Provincie Noord-Holland, is een informatieve memo opgesteld **met als doel de wensen vanuit de biologische sector te concretiseren**. Dit document heeft Raymond Zijp namens het bestuur van Bio-NH met de **provinciale politiek gedeeld** en luidt als volgt:

Onderstaand een nadere concretisering waarom het landbouwsysteem Biologische Bedrijfsvoering als innovatie bestuurlijk meer waardering verdient. Deze landbouwsector heeft extra stimulans nodig vanuit Provincie Noord-Holland om de betekenisvolle voordelen te benutten.

Het geborgde door SKAL-certificering systeem van de biologische bedrijven is bewijsbaar effectief om de PPLG-doelen te halen (Biohuis, 2023).

De geringere stikstof, fosfaat verliezen en het niet gebruiken van synthetische middelen maakt dat de biologische bedrijven al de landbouw transitie gemaakt hebben naar de maatschappelijk verlangde duurzaamheid. De ondernemers ervaren dat de gemaakte stappen immer voor eigen risico, eigen portemonnee maar zonder de (politieke) waardering zijn gedaan. In de overtuiging van de ondernemers om een robuust bedrijf te construeren zijn afgelopen decennia forse stappen gezet. Deze bedrijven hebben niet altijd het tij meegehad. Vergunningverlening en handhaving beoordeelt de biologische bedrijfsvoering volgens de regels intensieve landbouw.

Afgelopen jaar zien we toegenomen interesse naar de kansen van biologische landbouw. Concreet is afgelopen jaar een toename geweest van ondernemers die het omschakelingstraject in hebben gezet naar SKAL-certificering, waarmee gekozen is voor verlaging van het aantal stuks vee of verlaging van de productie van de gewassen. Gevraagd naar het waarom van de zakelijke beweegredenen voor de keuze van biologisch wordt nuchter benoemd dat zij vermindering van de huidige en nadere problemen verwachten. Nu al krijgen ze hun gelijk. Er is geen zeer grote prijsval geweest, de input van de zeer dure kunstmest stikstof is voorkomen. De grote structurele problemen met mest afvoer komen nagenoeg niet voor. Zo wordt biologisch werkelijk logisch. Daarnaast is biologisch een systeembenadering van agrarisch ondernemen. Door het gebruik van vaste mest of compost wordt bodemleven gestimuleerd waardoor emissies verminderen.

Kunnen we deze sector wind in de zeilen geven, bestuurlijk Noord-Holland?
Concreet is nodig:

1. Waardering voor de positieve effecten die de biologische landbouw op de maatschappelijke (PPLG) behoeftes heeft.
2. Werkelijke metingen uitvoeren juist op biologische bedrijven en deze data gebruiken in de vergunningverlening en handhaving beoordeling.
3. Het erfcoaches team uitbreiden met coaches die kennis hebben van de biologische bedrijfsvoering en daarmee bedrijven die willen omschakelen te ondersteunen. En de verzamelde informatie die de coaching oplevert delen met de bio-sector inclusief overheden.
4. De zojuist benoemde onderbouwing van de prestaties van de bio-sector meenemen in de schakeling met LNV-ambtenaren om beleid robuust te maken ter stimulering van de biologische sector.
5. Naast de ondersteuning van bedrijven voor het stimuleren en realiseren van PPLG-doelen ondersteuning van de (aankomende) biologische bedrijven die de doelen al behaald hebben. De sector vraagt concreet gelden die dienen voor uitkoop te besteden aan gelden voor omschakeling naar de biologische bedrijfsvoering.
6. Onderkennen dat biologisch meer dan ooit logisch is en dit ook uitdragen. Middels pachtbeleid TBO's en (semi)overheden.
7. De voedselvisie als landbouwvisie overtuigd aanhouden zodat het zelfvertrouwen en commitment jegens overheid kan groeien. Zonder commitment geen acceptatie van gezag politiek.

Bronnenlijst:

- Biohuis, (2024), *Koplopers in Kringlooplandbouw*, <https://bionext.nl>